

VAD HJÄLPER VID PSYKOS OCH SCHIZOFRENI?

Daniel Abrams, leg psykolog
Schizofreniförbundet april 2026

NATIONELLA RIKTLINJER

Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd.
(Socialstyrelsen, 2018)

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer/nationella-riktlinjer-for-var-d-och-stod-vid-schizofreni-och-schizofreniliknande-tillstand--stod-for-styrning-och-ledning-2018-9-6/>

Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd

Stöd för styrning och ledning

NATIONELLA RIKTLINJER – ÖVERSIKT

Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd. (Socialstyrelsen, 2018)

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer/nationella-riktlinjer-for-var-d-och-stod-vid-schizofreni-och-schizofreniliknande-tillstand--stod-for-styrning-och-ledning-2018-9-6/>

Kunskapsguiden:

<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/psykisk-ohalsa/schizofreni/om-schizofreni/>

Vård- och insatsprogram

<http://vardoinsats.se>

MODULER - ÅTGÄRDSOMRÅDEN

- Biologiskt
(medicin)
- Psykologiskt
(KBT-P, IPT-k)
- Pedagogiskt
(psykoedukation)
- Socialt
(IPS, boende, ACT)
- Existentiellt/socialt klimat
(NECT, bemötande)

METODER MED HÖG PRIORITET

- Antipsykotisk läkemedelsbehandling
- ACT-modellen vid svår funktionsnedsättning
- Psykoedukation för patient och närstående
- KBT vid kvarstående psykosymtom
- Integrerad psykologisk terapi (IPT-k)
- IPS – individanpassat stöd till arbete
- Boendestöd och bostad först
- NECT – antistigmaarbete

LEAP

- LEAP = Listen, Empathize, Agree, Partner.
- Kärnan: att skapa samarbete genom empati och återgivning av hela resonemanget.
- Enas om vad man kan göra konkret och utveckla partnerskap.
- + Medvetenhet om *anosognosi*

INTERAKTIVT BEMÖTANDE - VAD DU GÖR I SITUATIONEN

Dialog

Sända tydligt

Lyssna aktivt

Använda inflytande

Konfrontera

Beskriv konsekvenser

Beskriv åtgärd

Använda styrka

Agera

KAN INTE?
VILL INTE?

VAD ÄR
DITT MÅL?

Låg risk

Hög risk

ABRAMS UTBILDNING AB

ABRAMS UTBILDNING AB

SAMMANFATTNING

Effektiv behandling bygger på kombinationen av:

- Medicinering
- Psykoedukation
- Psykologisk behandling
- Sociala och arbetsinriktade insatser
- Ett lyssnande och partnerskapande förhållningssätt (LEAP/Interaktivt Bemötande)

ABRAMSUTBILDNING.SE

LEAP-LYSSNANDE

1. Person A beskriver sitt ställningstagande (ex: vill inte ta medicin)
2. Person B återger hela resonemanget tills A säger 'exakt så'
3. B identifierar överensstämmelser (Agree)
4. B frågar om ett litet nästa steg (Partner)

KÄLLOR OCH LÄNKAR

- Socialstyrelsen (2018-9-6): Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer/2018-9-6/>

- Kunskapsguiden: Om schizofreni

<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/psykisk-ohalsa/schizofreni/om-schizofreni/>

- Nationella Vård- och insatsprogrammet

